બનામે જહાંદાર નં આફરી.

— ધી ન્યુ —

આરફીયસ થીએટ્રીકલ કમ્પની.

મુનશી મહમદ ઇબ્રાહીમ "મહેસર" ના

— લખેલા —

જોશે તાહીદ.

નામના [illegible] અને તેના ગાયનો

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

અબદુલ રસીદખાન.

મેનેજર ધી ન્યુ આરફીયસ થીએટ્રીકલ કું૦

ડાક મુકામ—[illegible] ધામેટા—સુરત.

આવૃત્તિ પહેલી   પ્રત ૧૦૦૦

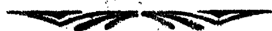
કીમત ત્રણ આના.

સને ૧૯૧૯

ધી "શાંહર" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં નતિલાલ હુલભદાસે

છાપી, બાગાનબાર રોડ—સુરત.

જોશે તોહીદ-તખ્તયે નાટક.

શાહેજાદા ટીઉનસ ... વલીએહદ સલતનત-ફ્લસતીન.
નીકોલસ .... રોમન સીપેહસાલાર.
તારીક.... .... સાબીક સીપેહસાલાર, કૌમ સુર.
એપીક ટીટીસ .... એક શામી નવ જવાન.
મનરવા.... ... . એક રંગીલો આદમી, હટીટાકા આશક.
કાહીન .... એક રોમન.

મેલ કેરેક્ટર.

મલકા રેંવીના ... ફ્લસતીનકી મલકા-ટીઉનસકી વાલેદા.
આયેક .... નીકોલસકી નેકકાર બીવી.
શીમાઈલ .... એક ખુબસુરત લડકી-તારીકકી બેટી.
હટીટીકા .... ટીઉનસકી માશુકા.
અરબીલા .... એપીકટેટીસકી બીવી.
મહુદન .... એપીકટેટીસ, કાહીન, મનરવા ઈન સબકી દિલ્લગીકા સામાન.

સીપાહી, સહેલીયાં, વ ગેરા.

७८६

જોશે તોહીદ.

મજહબ કયા ચીજ હય?

મજહબ, વહો પોશીદા તાકત હે, જીસકા ઇબાદકા અદમ આબાદસે મીલતા હયે, મજહબ વહો તાકતે વસલ હયે, જીસકા વાસ્તા મયેબી કુવ્વતોંસે બાહર હય આમેઝશ હોતા હય, મજહબ વહો કાનુન હય, જીસકો રસુલોંને મુનતખબ કીયા હય, મજહબ વહો ફરમાન હયે જો કલામે ઇલાહી બનકર હર આસો આમકે લીયે બાઇસે બહેબુદી સાબીત હુવા હયે, ઔર સીટરને ઓહદે યુનાન કો વજુદે બારી તઆલાકી તરફ મુખાતીબ કીયા, સુકરાત જૈસે ફીલસૂફને બાબત વહેદત પરસ્તીકા ઇજહાર કીયા, ઉનોંકે ફલસફેને દહેરકો કદીમ માદદસે સાબીત કરનેમેં કોઇ દકીકા ઉઠા ન રખા, મગર જબ નાકામ રહા તો વહો ભી ખુદાકી વહેદાનીયતકા કાયલ હો ગયા. અગર કી ઝમાના મજહબ બીલકુલ પોશીદા હોતા જાતા હે ઔર વહે કુફ્ર અહેલે ઇલ્મ, ઔર અહેલે કલમને મજહબી તઅલીમકો કમજોર નહિ બના દિયા, બલકે કાહેલ વજુદ હસતીયોંને ઉસકો બોઝ સમજકર સર પર ઉઠાના પસંદ નહિ કીયા. બા-વજુદ ઇન તમામ બાતોંકે મજહબી બાતોંકા જખીરા જીયાદાતર ગેર જબાનોંમેં હોનેકે બાઇસ હર શખ્સ ઇસકી મઅલુમાતસે મહરૂમ રહા, મસલન, યુનાની, ઇબરાની, સીરયાની, તુરકી ઔર અરબી ઇનકી જબાનોંમેં મજહબી ઉસુલ બા-અમલ કાયમ કિંદ હયે, ઔર ઇન તમામ જબાનોંસે, ઇમામકી અહેલે હિંદ તકરીબન ના વાકીફ ઔર એક મોહતાજકી તરહા હાજતમંદ હય. થા કે જમાના જીસ વક્ત હિંદુસ્તાનમેં સંસ્કૃતકા જોર થા, થા કોઇ વક્ત જબ અહેલે ફારીસ કી બદૌલત, ફારસીકા દૌર થા, થા કોઇ દૌર જીસ વક્ત હકીકી ફલકે અમનદરમેં ખુદાકી વહેદાનીયતકે ગીતકા શોર બરપા થા, હર શહેર, હર કસ્બેમેં ઇલ્મો આલમકી નદીયાં બહતીથી ઔર ઇનસે હર ફરદ બહેરા ફયેઝયાબ હોતા થા, જીસકો દેખીયે વોહી

મજહબી રંગમેં ડુબા હુવા હોતા થા, આજ હમારી બેપરવાઈઓને મજહબોકો કચ્ચે રંગકી તરહા ઉડા દીયા હય, મજહબકા હમારે દીમાગમેં મહેઝ અફસકી કદર બાકી રહે ગયા હય:—

— શેઅર —

મજહબ જો સીતારા દુન્યાસે તો આંખ હમારી રોતી હય,
આવાજે અનલ મઅબુદકે બદલે સનમ પરસ્તી હોતી હય;
હિન્દો કોટો છોટા સબને દીનકી દુન્યાં સોતી હય,
સુનસાન ઇબાદત ખાને હેં, ફેશનકી પુરસીશ હોતી હય;
હિંદુકી હય ચોટી પાકીટમેં પટલુનકે નીચે ધોતી હય,

ગર્જ કે હય કે, દીમાગોંકી લાઇનમેં અહેલે યુરપકી તસાનીફાતકે અસરકો બી, ખુલકુલ જાયેલ કર દીયા હય, હર શખ્સ અપને જાતી ખ્યાલોંસે મજહબી ફરમાનોંકો મોહતાજે ઇનસાફ ઠેરાતા હે. ચંદ કીતાબોંકી સબક આમોઝસે અવ્વલ તો ઝીનદગી ગુમગુ હાલતમેં રહેતી હય, ફીર પર દુસરા યે કે, મઅસુલી દલીલોં જોરસે નાકામ જરબુલ મસલોંકી ઉલઝનોંમેં ઉલઝે હુવા હયે, દુન્યાકે અદના અદના કારોબારકો શીખનેકે લીયે ઇનસાન બરસોં પરેશાન રહેતા હય મગર ફીર બી ઇસકી કુલી વકફીયતસે નાવાકીફ રહેતા હય, મેં નહિ સમઝતા કે ખુદાકે કારનામોંકો જો હર તરહા મુસલયે અદક હુયે, હર ઇનસાન બહોત જલ્દ સમઝનેકી શુરઆત કીસ તરહા કર લેતા હયે, એક શોબદા બાજકી શોબદે બાજી દેખકર હમારી અકલ દંગ હો જાતી હયે, હાથકી ચાલાકી કે અજીબ ખેલ દીખાને વાલે કે સામને, હમારે જેહનકી ચાલાકી ધોકા ખા જાતી હય, ફીર ખ્યાલ કીજીયે, કે જહાં અકલ કુલ દેહ ગેર ફાની ખુદા ખુદા, જીસકી કુદરતોંકા [illegible] તહે-તુબ-સરાસે કદમ ફયેલા હુવા હયે હમારી કમજોર સમઝ ઇસકી ગેહરાઇકા પતા બહોત જલ્દ કીસ તરહા કીસ તરહા લગા લગા સકતી હય. ફેકત:—

ફલસફીકો દેહરકે અંદર ખુદા મીલતા નહિ,
ડોરકો સુલઝા રહે હયે, પર સીરા મીલતા નહિ.

ખાદીમ કોમ,
એમ. એમ. આઇ. મહેસર.

જોશે તોહીદ.

(ખુલાસા—તમાશા.)

— બાબ પહેલા. —

પહેલા સીન—નીઆજમંદ લડકીયોંકા હમદે ખુદા ગાકર જાના.

દુસરા સીન—અહેદે યુનાનકે અકીદેકે મુતાબીક સલતનત ફીલસતીનકા સીપેહસાલાર (દેવી) એથીનીકા મંદિરમેં અપને સાલ-ગીરહાકા સદકા અદા કરને ઔર એક બચ્ચેકા ભેટ ચઢાતે હુવે નઝર આતા હે.

તીસરા સીન—સુર કોમકી ગુજીશતા સલતનતકા સાબીક સિપેહસાલાર તારીક ઇસ મકાનમેં રહેતા હે, જો અપની પુરાની યાદગારીકો યાદ કરકે કફે અફસોસ મલતા હે, ઔર ઇસી મુકામ પર સલતનતકા વલીએહેદ શહેઝાદા ટીઉનસ, ખુબસુરત શીમાઇલપર ફરેફતા હોતા હય, યહાં તફાવત સીર્ફ ઇતનાહી હયે કે ટીઉનસ રોમન (બુતપરસ્ત) હોતા હય, ઔર શીમાઇલ કોમ સુર હોનેકે બાઇસ ખુદા પરસ્ત હોતી હે ઇસકા તજકીરા આઇનદા સીનોંમેં હોગા.

ચોથા સીન—કોમીક (એપીકટેટીસકા મકાન) એપીકટેટીસ રોમન કોમકા એક નવ જવાન શરાબી હૈ જો અપને જાતી ફેલ-સફેસે મજહબકા કાયેલ નહિ હોતા હે ઔર બેચારા ગરીબ બીવીસે તંગ આયા હુવા હોતા હય, ઇસી સીનમેં એક શખ્સ કાઝીન યાને આલીમ હોતા હય; એપીકટેટીસ ઉસકે સામને અપની બીવીકી બુરાઇયાં કરતા હે, ઇસકી બીવી, સબ સુનતી હય, મનરવા નામી ઇસકા દોસ્ત શરાબ પીકર આતા હે, ઔર મઝાકયે તરીકે પર પેશ આતા હય.

પાંચવા સીન—નીકોલસ સિપેહસાલાર તારીકકી બેટી શીમાઇલકો દામે તસખીરમેં ફસાનેકે લીયે, અપને મુસાહીબોસે

મશ્વેરા કરતા હે. ઇતનેમે શીમાઇલ આતી હે, મગર નીકોલસકી તજવીજ બેકાર જાતી હે, નીકોલસ તેશમેં આકર તારીક સીપેહસાલારકો મકાનસે બુલાતા હે, બુતપરસ્તી ઔર ખુદાપરસ્તીકા મુકાબલા હોતા હે.

છટા સીન—પહેલેકી મુહિરવાલે સીનમેં ઓથેનીકે સામને સામને એક બેગુનાહ બચ્ચેકી કુરબાની દેખકર નીકોલસ સિપેહસાલારકી બીબી સાયેક મજહબી હાલતપર ગૈર કરતે હુવે ઇસ જગહ દાખીલ હોતી હે, નીકોલસ બુતપરસ્તીકે તરીકે પર ગુફતુગુ કરતા હે, ઔર સાયેકકે ખયાલાત તોહીદ પરસ્તીકે તરફ પલટી હુય નજર આતી હેં.

સાતવાં સીન—ફરજસ, બુતપરસ્તી ઔર ખુદાપરસ્તીકા મુકાબીલા, તારીકકા રોવીના, નીકોલસ ઔર રોમનોકે સામને વહેદત પરસ્તીકા ઇજહાર કરના, ફરજસકા ગેજે ગજબ, ખુદાઇ તારીકકા ઇજહાર દુશમનોકે હાથસે બે ગુનાહોંકા બચના

— ટેબ્લો—ડરોપસીન. —

બાબ દુસરા.

પહેલા સીન—રાસ્તા જંગલ—ખુદાવંદ જો પીટરકે પુજારી મરતમેં નીશાત હે કર અપને રોમન ખુદાઓકી તઆરીફમેં ગાના ગાતે હે.

દુસરા સીન—ટીનસકા મહેલ—શહેજાદા ટીઉનસ અપની માશુકા શીમાઇલકે ફીરાકમેં બેકરાર નજર આતા હે, ઇતનેહીમેં નીકોલસ સીપેહસાલાર, તારીક ઔર શીમાઇલકો કેદખાનેમેં છોડ આનેકી ખબર સુનાતા હે, જીસપર શહેજાદા ટીઉનસ શીમાઇલકી તરફસે ઇશ્કકી દબી હુઇ આગમેં ગુસ્સેસે ભડક ઉઠતા હય, બજાયે ઇસકે કે નીકોલસકો મોરોકી ગીરફતારીકે બાબત ઇનઆમ મીલતા, ઉલટા ઇસીકો ઉનકી રેહાઇકે લીયે રવાના કરતા હે.

તીસરા સીન—કયદખાના—સુર રોમકે દો કયદી, તારીક શીમાઇલ, ફરજસ જયસી મુનમસીબ રહેબરકી કારગુજારીયોકા બાઇસ કયદમેં પડે હુવે આહે ભર રહે હય, ઇસ જગહ રોમન નીકોલસ

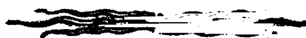
શહેજાદે ટીકેનસકે ફરમાનસે તારીક ઔર શીમાઇલકો રેહા કરનેકે લીયે આતા હય મગર તારીકકી ખુદા પરસ્તીમેં ડુબે હુવે અલફાઝાત સુનકર અરગસના હો જાતા હય આખીર ટકકી બીવી સ.ર. ઇન દોનોંકો રેહા કર દેતી હય ઔર અપને પ્યારે શૌહરકો સમઝાકર લે જાતી હય.

ચૌથા સીન—યહુદનકા મકાન—એનોકટેટીસ ઔર કાહીન યહુદનસે ફરેફતાગીકા ઇજહાર કરતે હય આખીર શરતી રહે પાતી હય કે મૈં ઇસસે શાદી કરુંગી, જો ઔરતોંકી તરહાસે ગુફતગુ કરે. મનરવા ઔર કાહીનકી બદમાશીકે બાઇસ ઇસ જાલમેં બેચારા એપોક ફંસ જાતા હય.

પાંચવા સીન—ટીકનસકા મહેલ—રેહા શુદા શીમાઇલ, અપને આશીકેજાર શહેજાદાદે ટીકનસકા મહેલમેં આતા હય આશકોં માઅશુકમેં રૂઠા મનાઇ ચલતી હય, આખીરશ શાદી હો જાતી હે, ફ્રેન્કસ ઔર મકકા જલાપેકી આગમેં જલતે હય

છટા સીન—જુપીટરકા મંદિર—યહ વોહ મંદિર હે જો સીસીલીમેં નવ હજાર નવસો ફીટ પહાડકી બુલંદીપર વાકએ હય યહી વોહ મંદિર હે જીસકી પુજાકે લીયે મીસરકો ફતહે કરનેસે પેશતર સીકંદર આયા થા ઔર ઇસી જુપીટરકે કાહીનને ઉસકો દુન્યામેં મકબુલ આમ હોનેકે લીયે સીકંદર, ઇબ્ન, જુપીટર એમન યાને ખુદાકા બેટા ઇસી લકબસે મુમતાજ ફરમાકર આજ દુનીયામેં સીકંદરકો સીકંદર બનવા દીયા. ઇસી મંદિરમેં એહલે યુનાનમેંસે મલકા રોવીના ઔર નીકોલસ, સીપેહસાલાર, મએ અપની બેટી શીમાઇલ તોહીદ પરસ્તીકી મયે વહેદતકે નશેમેં બુતપરસ્તોંકો શર્મસાર કરતે હય.

— ડ્રૉપ સીન —

બાબ તીસરા.

પહેલા સીન—મલકા રોવીનાકા વહેદત પરસ્તીકે બાદસે મોત અસીર હોકર ખુદાકી ઇબાદતકે લીયે મુસ્તકીમ હોના, મોત અરસીબ ફ્રરજસ આકર દુબારા ફરમાતા બહેકાતા હય મલકા રોવીનકા દીમાગ ફીર પલટા ખાતા હય, આખીર શીમાઇલકો તહે તેગ કરનેકા મશવેરા કરાર પાતા હય.

દુસરા સીન—શીમાઇલકા મહેલ–શહેજાદીયે ટીઉનસસે શાદી હો જાનેકે બાદ, શીમાઇલ એક બચ્ચેકી માં હો જાતી હયે ઉસ જગહ લઅનતી ફ્રરજસ મુર કોમકી નસલ બરબાદ કરનેકે લીયે શીમાઇલકે બચ્ચેકો જુપીટરકે મંદિરપર કુરબાની કરનેકે લીયે માંગને આતા હય સાથક ઓર ફ્રરજસમેં તકરાર હો જાતી હય ઓર ફ્રરજસ શીમાઇલકે હાથસે હંમેશાકે લીયે રાહી મુલકે અદમ હોતા હે.

તીસરા સીન—એપીકટેટીસકા મકાન–પુરાની બીબીકી કીસમતકા ફેસલા, નશ જોરસે નુકસાન ઉઠાનેકા નતીજા બરઆમદ હોતા હય.

ચોથા સીન—જુપીટર રોમનકા મંદિર–ખુદા પરસ્તોંકો આગમેં જલા દેનેકી કોશીશ કરના મગર ખુદાકા અપને બનદોંકો બચા લેના આગકા ગુલઝારસે તબદિલ હોના.

પાંચવા સીન—ગુલજારે જન્નત–રૂહી અમલસે શીમાઇલ ઓર ટીઉનસકા બાગ બાગ હોના બદકારોંકો સજા ઓર નેકોંકો જજા, બયેશા, મસર્રતપર ખેલકા ખતીતમ પાના.

— ડ્રોપ સીન. —

જોશે તોહીદ.

તમાશાકે ગાયન.

સહેલયાં— 1

કાર સાજ બે ન્યાજ તુહયે,
દામનકો ભરદે અપની રેહમતસે,
મેરી શરમ રખલે — પરવર૦
કીયાહે કુરતીમેં જાહીર કમાલકો તુજે અયાં કીયા ન અગર
અપને હાલકો તુને,
કતર શુક તેરા હમેહ દામને રેહમત દખા રખાહે ખુદાઇ
જલાલકો તુને,
તુ તો બેનીયાજ હયે, જગકા કાર સાજ હયે,
સનખત તેરી કરે કયા મહેશર અયે મેરે ગફ્ફાર—૫૦

જુમલા-રોમન— 2

એયેનીમાં દાદરસી તુકર અબ જરા,
યેહો ર્વા જોગોસ આરહયે ડાયેના,
દેવી દેવતા તેરે દરેકહેં સબ ગુલમ મુદામ,
શુરીકો ખુન પીલાવ ઝટપટ,
લડકેકી ભેંટ ચહડાવ ઝટપટ,
રહેમ ન હરગીજ ખાવ ઝટપટ,
બકુમેં ધસકો નેહલાવ ભુટાવ,

ડીઉનસ— 3

અપની તકદીર મીલાયો મેરી તકદીરકે સા સીલા સીલ દિલકા મીલે
જુલ્ફકી જંજીરકે સાથ,
ખીંચબી તીર ધસી પહેલુસે નીકલ જાયે કંહી હસરતેં દિલમેહેં
ઔર દિલહે તેર તીરકે સાથ,
અપની તસ્વીરકા ખીચના નહિ મુંજુર મુઝે હાં ગવારોહ અગર
હો તેરી તસવીરકે સાથ,
જખ્મકે સાથહી મરહમ બીહ રખતા જાતા મુજયે કાતીલકી નજર
પડતીહે હરતીરકે સાથ,

ડીઉનસ-શીરમાઈલ— ૪

હુસ્નને મજમુઆમેં આયા તો અદાઓ આઈ નાઝો અંદાજકે હમરાહ જહુરાની આઈ,
આદમીસે તુમ્હે કતલકો નથા કુચ્છભી ખ્યાલ આજ પરદેમેં જો આયે તો હયાની આઈ

દિલબર દિલઆરા તેરે નાઝને, અંદાજને બીસમીલ કીયા હયે,
તેગે અબરૂને દિલે જારકો સીનેહીમેં ઘાયલ કીયા હયે,
વારી જાઉં તેરી પ્યારી સુરતકે બલ બલ જાઉં મોહની મુરતકે,
મેરી જાન મેં કુરબાન હું હરઆન જાને જાન   દિલબર૦

અરબેલા-મનરવા— ૫

કયેસા મુવાહે પાપી યેહે શોહેર મેરા મેરી જીનદગી કરદી ખરાબ,
બડી ખુસરહે બુલબુલ ગંવારહી હાથે કરતી રહેતી હયે જુતી પૈજાર,
મેં હું ચંચલપ્યારી છબીલી સજીલીહે યેહે કયેસા અનાડી બે ઢંગા જવાન
બિચારી હયે યેહે કયેસી નઉંનની ભોલી જાન,
જાવજી જાવ ન બાતે બનાવ તુમહો હોનો શયેતાન   ને૦
નહિં હમ દામમેં આનેવાલે હીલે હાલે,
યેહે નહિં હરગીજ ટલને વાલે,

શીમાર્ઈલ— ૬

બાન નેનોંકા જાલીમને મારા મુઝે,
હાયે ચલકીયા કરકે ઇશારા મુઝે,
ફીર નજર નહિં આયા દુબારા મુઝે,
જલ્દ મીલજાયે યારબ વોહો પ્યારા મુઝે,   બા૦
જાને કયા જાદુ કીયા મોરા મન છીન લીયા દિલ લે દિન કીયા
હુસ્નવાલા મીલાહે માહ પારા મુઝે,   બાન૦

સહેલયાં— ૭

ગુલદેપે જુલ્ફે બાંધી કીતારઘી વે વે,
બસ્તર ગીર હાઇ મહબુબાન ગુલે અનારદે તોબા તોબા—ગુલ૦
જુલ્ફ લટકાકે વોહો જીસમ પુરે બાબર ચલા,
શોર હરસુસે હુવા માર ચલા માર ચલા,
શાનેમેં જુલ્ફ જુલ્ફમેં દિલ, દિલમેં હસરતેં,
ઇતના તો બોઝ સરપર નઝાકત કહાં રહે   ગુલ૦

— ડ્રોપસીન —

જુમલા-રોમન— ૮

ઓ ખુદાવંદે જુપીટર હમારે, ગીતહમ ગાયે મીલકર સારે,
આલમકું બખસનાવાલા તેરા નામ કબુલી રજમીયા દેવી જુટરપીહે
મુસીકી, —ઓ૦
ઇનતેકામ નીમ્સસકે રકબકી દેવી ટર્ન સીમો,
મુસા ઇકન ગમંદર વાલા નખલકી દેવી મેલ પુમેની,
હયે કોન કબકી જી ફાયેર,
ટરગીનસ અદલકા હયે દેવતા,
ફીટસ માલીક હોસપતકો સો મંચ નીંદકી, ઓ૦

ટીઉનસ— ૯

સંભલ જાયે કહીં અપની ન આબ કોઇ ખતા નીકલે,
હમીકું સંગ દિલ ઔર કુફ્ન વાલે બા વફા નીકલે,
શબે ફુરકત મેરી આહેં સનમને પાસ પહોંચી હયેં,
ઇલાહી કયેદમે કફયોસેભી આહે રસા નીકલે,
મેં ઉનકો ચાહતા હું ઔર વ્હો મુજકો પ્યાર કરતે હયેં,
મગર દેહસતકે દોનોંકા કંહી કોઇ ન આ નીકલે,
તપે ફુરકતકે હાથોંસે કંહી અચ્છા નહો મેહશર,
મરીજે ઇશ્કકું મેરા મરજભી બા દવા નીકલે.

ડીઉનસ— ૧૦

તકતાહું ખમોશીમેં રહા રાહ કીસીકી,
કુવેમેં ગીરાદેગી મુઝે ચાહ કીસીકી,
કયાં ચાંદસી સુરતકે કે તુ જલવે હમે નાઝ,
સુરત અભી દેખી નહિં અયે માહ કીસીકી,
ફરયાદ હમે હીજ અગર કરતેહેં આશક,
કયા જુલ્મહે સુનતા નહિં અલ્લાહ કીસીકી,
તંગ આકે હમે વસ્લ વ્હો મેહશરસે પ્હે બોલે,
કહું આપભી સુનતે નહિ અયે વાહ કીસીકી.

શીમાઇલ— ૧૧

અયે ખુદા મદદ હમેદ મનજુર,
તેરે સીવા કોઇ નહી સુનને વાલા ફરયાદકા અયે રબ્બે ગફુર,
લાચાર બેકસસે નહી તુ દુર.

યહુદન—   ૧૨

ઊઇ મેં મરગઇ હાયે મેં મરગઇ,
ઊઇ મરગઇ મરગઇ ઇશ્કમેં મરગઇ અબ કહો ક્યા કરું,
નઇ જવાની બાલા જોબન ભરતી હું ઠંડી શ્વાસે,—મેં મરગઇ૦
બહાહે ફુટકે આંખોસે આબલા દિલકા,
તરીકા રાહમેં જાતાહે કાફલા દિલકા,
ઇલાહી કીસ તરહાં નીકલેગા હોસલા દિલકા,
નસીબ મુજકોભી હો કોઇ મશગલા દિલકા,
ચાલ ખરામ નાજ ચલું મેં મસ્તી મેં આયેગા મેરા ર્હે
પ્યારા લડકપન,

એપેક-ટટીસ—   ૧૩

મેં આયાહું જોરસેને ખબર ર્હે પઢીહે અખબારમેં,
ભલાહોગી વહો બીબી કયેસી, કે જીસકી શોરતહે બાજારમેં.
સુન સુનકે તઅરીફેં શહદાતો મરગયે,
વહો સબ મરગયે મુઝે આગે કરગયે,
ક્યા ઇશ્ક કરતે આશકીસે ડરગયે,
ખાખાકે શરદી બીલકુલ ઠીઠર ગયે,
એક ફક્ત મેં રહેગયા તનહા, કે શાદી મેરી છપેગી ઇશતેહારં.

યહુદાન-કહીન }
એપીક-કાહીન } —   ૧૪

હો આવ ડારો ગર એસાં વારીમેં તોપે જાઉં,
અરરર મરછર કાટ ગયા મુજકો,
કોહનને મુજકો તુમસે મીલાયા ઇસીને સહે સંગે બાંધા,
પિસ્સુઓં ખટમલોંને મુઝે ખાયા, અબ દઅવે કરને કોનસે
કમીશનરકે ર્હાં જાઉં-હોઆવ૦

હેશતા -   ૧૫

ગાલ ગુલાબીહેં, કમનદે ગેસુહયે,
મરતેહેં આશક ચાહચે ઝુદામ, અશવા ગરીયે,
મેરી આંખકે મારે સદહા બાજારોમેં ફીરતે હયેં,
ડુબ મરે જો પાની અબ ઉનકે બારી તરતે હયેં,
દામ બીછાયા મેને ઝુલ્ફપર, વહો આખીરકો ફીરતે હયેં,
ડુબકી મેરી ચાહ જનખદાં આશક જીસમેં ગીરતે હયેં.

હુશટા-મનરવા— ૧૬

આવ આવ રંગીલે રસીલે અલબેલે રાજા,
મેં હું દરશનકી પ્યાસી બેરાસે આઇ આજ,
ના કહે આશુ આબહેં પાપા, ઉદ્દપર તેરાનાજ—જાઓ૦
મેં હું નીરાલી ચોડકી બોતલ,
ક્યું ઘતરાતી મેં હું વાઇટીન હોટલ,
બસ આવ મીલ જાવો, ડરનીસકા પૈરો લાજ—આવ આવ૦

સંહેલયાં-શીમાર્ઇલ-ટીઉનસ—૧૭

ગુનચે ખીલગયે બાદે અબાસે.
ગુંદકે લાઇહેં હમ ફુલો વાલીયાં,
મેને રંજ અયેસે પાયે, અરકે કયેસે કયેસે ખાયે હાય
બીત મંઇ રત્યાં,
બાબભી ક્યું ગમહે, હમ વારયાં ગુનચે૦
કયેરી નામન જુલ્ફે કાલી, ગોરે ગોરે ગાલોવાલી,
હાયે છોડો મોરી બૈયાં
ઓસોમેં હે મજે દારયાં, ગુનચે૦

સહેલયાં-શીઆઇલ-ટીઉનસ—૧૮

ગોરી ખોલદે ઘુંઘટ ઝુમી દેદે ઝટપટ,
સબ છોડ અપની ખટપટ, મીયાંહે તેરા નટખટ,
હાયે ન છેડો અપની નીઓડો,
પ્યારી ન ભેપો આવ મેરે સાથ,
મીઠા પ્યેલા સાજન, હુઇ તુ સોહાગન,
મો [illegible] કરદે અપની જવાનીપે લટપટ.

જુમલા-રોમન— ૧૯

અયે મુકદ્દસ શાને અજમત તાજદાર—હાં૦
હાં સુબયે મશરીકે તુજસે શાનદાર—હાં૦
નવ હજાર ઓર નવસો ફીટ ઉંચા વિહાર—હાં૦
તેરે મંદરપે ફીદાહે બે શુમાર દુહે ભજનહાર,
તેરી ચૌખટરહે હમેંશા સુલકી શાં, સરનજમેંહ તેર[illegible]
બારં[illegible]

તુહયે પાલનહાર,
પાયેંગે ફલ્હા પાયેંગે ફલ્હા પાયેંગે.
હાં ભેટ દેકર દિલ શીમાર,

જુમખા સુર— ૨૦

ખુદાયા હર જગહ મોજુદ હે તુ એક જહાં હોકર,
જમીં તેરી નજર આઇ હે, હમકો આસમાં હોકર,
ન્ને કી તાલાશ મુસાને ચહાયે રબ્બે અરનીસે,
તજલી તેરી ચમકી તુરપર શોઅલા ફીશાં હોકર.
પના આખીર મીલા તેરે મકાંકા હમકો મહેશરમેં,
અભી તક એ પત્તા તુ હો રહા થા લામકો હોકર.—ખુદા૦

— ડ્રોપ સીન —

સહેલીયાં— ૨૧

પ્યારી આવ મીલકર ગાયેં હમસારી,
દિલોંકો લ્ભાયેં, અદાયે દિખલાયેં,
ઠુમક ચાલ અપ દિખાયેં હમ સારી,
જોબન બાલા, રહે હે આલા, ગુલઆલા, હમ મતવાલા.
ખુશ રંગ, ગુલ રંગ, છાઈ હે કચરી લાલી,
ગાલ ગુલાબી, ફુલવાલી,
નાજ દીખાયેં, હમ ગાલ ખીરામ નાજ,
દિખાયેં હમ સારી. પ્યારી૦

સહેલ્યાં, શીમાઈલ— ૨૨

કમસા મુબારક હમ, રહે કહેલ્યા, રેશમી જુલફોંવાલા,
હુસ્નમેં સબસે રહે નીરાલા, ચોથવી રાતકા ચાંદ ઉજાલા.
અમ્માં જાયેં ધર પર વારી,
સદકે જાયેં હમ જીતા રહે તેરા બાલા

હેરાટા— ૨૩

તોપે સૈંયા વારી વારી, જાઉં બલીહારી,
મનરવા—તોરી છબી ન્યારી ન્યારી હે અંખે મતવારી,
હેરાટા—મારી મોહે બીરહાકી કટારી,
મનરવા—જીયા હીયામેં લગી આનકર કારી,
હેરાટા—હારી, હારી, તુમસે હારી, બીનતી કરત હારી,—તોપે

ચહુદન—મેં, કરૂં ક્યા લેકર ઉસ બાવીંદકો બીલકુલ હે, ન્હો, હુ હુ,
કાહીન—અજી બીલકુલ હે ન્હો જનખા,
ચહુદન—મેરે પીછે પીછે દોડા ફીરે, સરકો ફીરાકે જાવે,
મેં આજસે ચાહુંગી તુમકો,
કાહીન—મેં ખુદભી હું તુમપર લટ્ટુ,
ચહુદન—તુ લટ્ટુ હે, મેં ફીરકી હું,
કાહીન—તુ ટટવી હે, મેં ટટ્ટુ —
જુમલા કોમીકવાલે— ૨૪

પાયા નેકીકા રસ્તા, હોકર-ખસ્તા,
રહે ઘર જસ્તા, વાહ વાહ વાહ,
એપીક—મેં ઘરબાર સબ છોડ ગયા થા,
આફકી કરને નીકલા થા—પાયા૦
હુવા બરબાદ, હે ફર્યાદ હે, મેરી સુનલો યાર.
બાપ—બેટા તુ સબસ છોડ રહે ખ્યાલ હે, કીસકી રંડી જાત,
અન્ભીલા—તુ ધીરસ્તી, મેં ધીરસ્તન.—પાયા૦
સહેલીયાં— ૨૫

આવ મીલકર સખીયાં ગાયેં, તનમનકી છબ દીખલાયેં,
પીવરંતાકે મન ભાયેં,—આવ૦
લુભાયેં, રીઝાયેં, મનાયેં, રંગ રંગીયાં,
રાખો રાખો તાજ સર ગીયાની,
કાયમ કાયમ રહે, રાજરાની,
મેરી દુતી, તોરી નીત, સુમ પાયે.—આવ૦

તમામ શુદ.

